

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет
Факультет фізичної культури, спорту та здоров'я людини

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВПЛИВУ ДОВКІЛЛЯ, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
ТА СПОРТУ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

**(До десятиліття заснування факультету фізичної культури,
спорту та здоров'я людини БДПУ)**

*Збірник матеріалів
V Міжнародної науково-практичної онлайн конференції*

**Бердянськ
БДПУ
2021**

УДК 378.091.212.613]:[502+796]

А 43

Редакційна колегія:

Головний редактор – Кушнірюк С. Г., кандидат наук з фізичного виховання та спорту, професор (Бердянськ); **заступник головного редактора** – Гнатюк В. В., кандидат біологічних наук, доцент (Бердянськ).

*Друкується за рішенням вченої ради
факультету фізичної культури, спорту та здоров'я людини
Бердянського державного педагогічного університету
(протокол № 3 від 28.09.2021р.)*

- A43 Актуальні питання впливу довкілля, фізичного виховання та спорту на здоров'я людини : зб. наук. матеріалів V Міжнародної науково-практичної онлайн конференції (Бердянськ, 16–17 вересня 2021 р.) №5 / [гол. ред. С. Г. Кушнірюк]. – Бердянськ : БДПУ, 2021. – 180 с.
- A43 Topical issues of influence of the environment, physical education and sport on human health : Coll. Science. Materials of the V International scientific-practical online conference (Berdyansk, September 16-17, 2021) №5 / [ch. Ed. S.G. Kushniryuk]. - Berdyansk: BSPU, 2021. – 180 p.

У збірнику вміщено наукові статті, які висвітлюють актуальні питання теоретико-методичних, валеологічних та психолого-педагогічних аспектів фізичного виховання і спорту різних верств населення, професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання, фітнесу, фізичної реабілітації, туризму й рекреації, сучасних аспектів фізичної реабілітації та адаптивної фізичної культури, а також еколого-біологічних проблем формування здорового способу життя студентської молоді.

УДК 378.091.212:613]:[502+796]

За зміст статей і правильність цитування відповідальність несуть автори

© Бердянський державний педагогічний університет, 2021

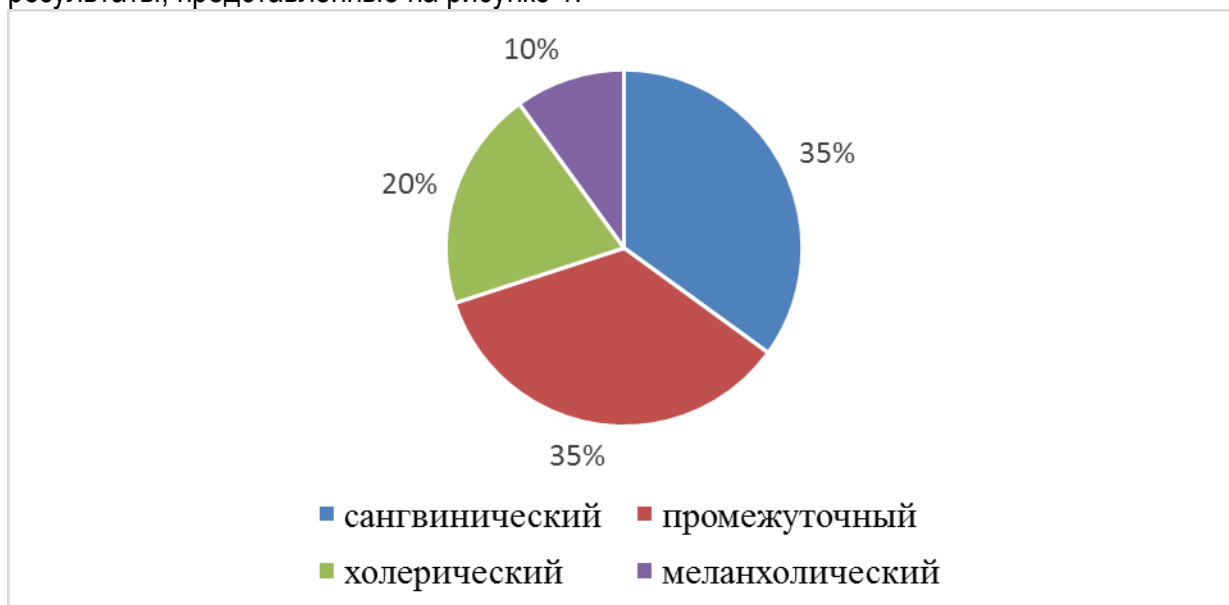
Колесникова Н.Н.,
кандидат педагогических наук, доцент,
Полесский государственный университет,
Р.А. Раевич, тренер-преподаватель,
учреждение «Брестская СДЮШОР профсоюзов по
видам борьбы»

ИЗУЧЕНИЕ ТИПОВ ТЕМПЕРАМЕНТА СПОРТСМЕНОВ-ЕДИНОБОРЦЕВ И МЕХАНИЗМОВ ИХ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ ЗАЩИТЫ

Современные тенденции развития классической борьбы характеризуются частыми и далеко не всегда оправданными изменениями правил соревнований, а также постоянно возрастающей конкуренцией на международном ковре, включая Олимпийские игры, мировые и европейские чемпионаты [1]. Эти тенденции заставляют специалистов быть в непрерывном интенсивном поиске целесообразных педагогических методов воздействия на спортсменов различной квалификации с целью создания оптимальной системы совершенствования. Успешность участия в соревнованиях зависит от качества предварительной работы, проводимой на тренировках и вне ее, в том числе, от изучения модульных психологических характеристик спортсменов-единоборцев [2,3].

Для определялся типов темперамента спортсменов-единоборцев и изучения механизмов их психологической защиты, мы использовали опросник EPQ.

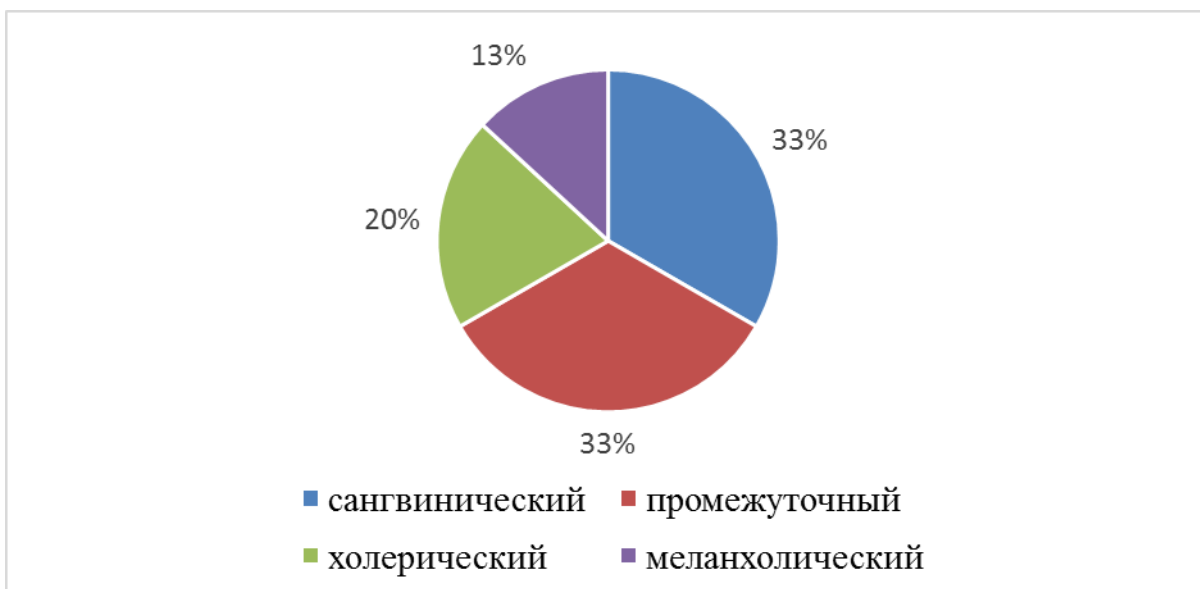
Определяя типы темперамента высококвалифицированных борцов, мы получили результаты, представленные на рисунке 1.

Рисунок 1 – Типы темперамента спортсменов-единоборцев

Результаты исследования показали, что большинство спортсменов относятся к сангвиническому (35%) и промежуточному (35%) типам темперамента. При этом, холерический тип темперамента отмечен у 20%, а меланхолический – у 10% единоборцев.

Выявляя типы темпераментов спортсменов 1 разряда и КМС мы установили, что большинство спортсменов, имеющих звание КМС, относятся к сангвиническому (33%) и промежуточному (33%) типам темперамента. Холерический тип темперамента имели 20% спортсменов и у 13% наблюдался меланхолический тип (рисунок 2).

Рисунок 2 – Типы темперамента спортсменов-единоборцев КМС

При этом установлено, что у 33% борцов, имеющих 1 разряд, выявлен сангвинический и у 33% промежуточный типы темперамента. Холерический и меланхолический типы темперамента имеют по 17% борцов (рисунок 3).

Рисунок 3 – Типы темперамента борцов-перворазрядников

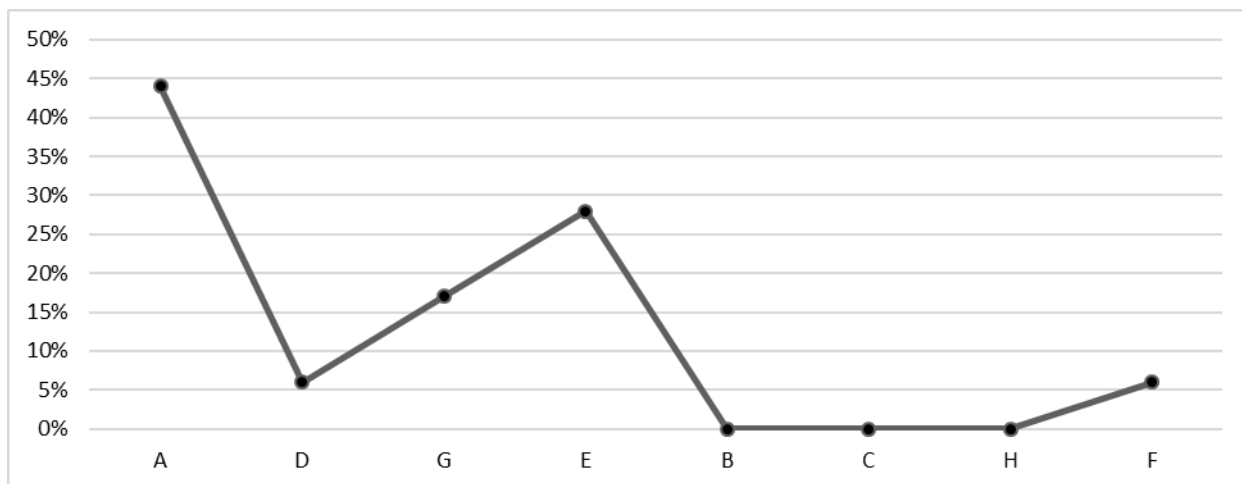
Определяя механизмы психологической защиты, мы получили результаты, представленные в таблице 1.

Таблица 1 – Механизмы психологической защиты спортсменов-единоборцев, имеющих разряд КМС

Механизм психологической защиты	Кол-во спортсмен	Процент от общего кол-ва спортсменов КМС
Отрицание (А)	8	44%
Компенсация (D)	1	6%
Интеллектуализация (G)	3	17%
Проекция (E)	5	28%

	Вытеснение (B)	0	0%
	Регрессия (C)	0	0%
(H)	Реактивное образование	0	0%
	Замещение (F)	1	6%

Графически результаты тестирования представлены на рисунке 4

Рисунок 4 – Механизмы психологической защиты спортсменов КМС

У спортсменов КМС отмечено среднее значение психологической защиты, о чем свидетельствует 38,43% положительных ответов. Средний уровень психологической защиты свидетельствует о средней интенсивности неосознаваемого ограждения обследуемыми своего внутреннего мира от травмирующих переживаний путем искажения восприятия реальности. Психологическая защита развита в пределах статистической нормы.

Устанавливая механизмы психологической защиты спортсменов-перворазрядников, мы получили результаты, представленные в таблице 3.7.

Таблица 2 – Механизмы психологической защиты спортсменов-единоборцев, имеющих 1 разряд

	Механизм психологической защиты	К ол-во	Процент от общего кол-ва спортсменов 1 разряда
	Отрицание (A)	2	30%
	Компенсация (D)	0	0%
	Интеллектуализация (G)	1	16%
	Проекция (E)	2	34%
	Вытеснение (B)	1	16%
	Регрессия (C)	0	0%
(H)	Реактивное образование	0	0%
	Замещение (F)	0	0%

Графически результаты оценки представлены на рисунке 3.8

Рисунок 5 – Механізми психологічної захисти спортсменів 1 разряду

У спортсменів, існуючих 1 разряд, помічено середнє значення психологічної захисти, о чєм свідєтьєвуєт 38% (середнє значення) позитивних відповідей. Єтє значить, чтє у них рівень психологічної захисти в цієлом розвиг в предєлах статистическої норми. Общий рівень психологічної захисти середній: середня інтенсивність неосознаємого ограждєня обслєдуємыми своєго внутрєнного мигра от травмируючих переживаний путем искаждєня воспригтия реалыности. Психологічєская захиста іспытуємых розвигта в предєлах статистическої норми.

Литєратура

1. Подливаєв Б. А. Проблємы совершенствованиа спортивного мастерства в вольной борыбе [Тєкст] / Б. А. Подливаєв, Ш. Т. Нєврєтдинов, Ю. М. Суснин // Теория и практика физической культуры. – 2002. – № 10. – С. 30–33.
2. Новиков А. А. Основы спортивного мастерства [Тєкст] / А. А. Новиков. – Москва: ВНИИФК, 2003. – 208 с.
3. Сагалєєв А. С. Совершенствєвание этапє непосредственной подготовки борцов к ответственным соревнованиям [Тєкст] / А. С. Сагалєєв, А. С. Цыбиков // Вєстник Бурятского государственного университета. – 2011. – Вып. 13. Физическая культура и спорт. – С. 135–139.

ЗМІСТ

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ, ВАЛЕОЛОГІЧНІ ТА ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ РІЗНИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ

Верес Н.А. (Беларусь) Организационно-управленческие вопросы производственной физической культуры	6
Горенко З.А., Ягодка Д. О. (Київ) Корекція фізичного та психоемоційного стану жінок другого періоду зрілого віку засобами танцювального фітнесу	9
Зоріна Л.В. (Рахнівська, Хмельницька обл.) Екологічне виховання молодших школярів: від теорії до практики (з досвіду роботи)	11
Кара С.І., Аксентьєва Н.В., Пилипенко Л.О., Бистрова А.О. (Бердянськ) Формування здорового способу життя школярів в освітньому процесі	17
Книш С.І. (Бердянськ) Психологічний супровід як засіб реабілітації особистості	20
Колесникова Н.Н., Раевич Р.А. (Беларусь) Изучение типов темперамента спортсменов-единоборцев и механизмов их психологической защиты	22
Колесникова Н.Н., Раевич Р.А. (Беларусь) Типы профессионального поведения спортсменов-единоборцев	25
Коляда Е.В., Кисель Д.И. (Беларусь) Техника безопасности во время занятий спортивными играми (футбол)	30
Красникевич Д.В. (Беларусь) Совершенствование методики обучения плаванию детей младшего школьного возраста	32
Кузнецова Е.Т., Коляда Е.В. (Беларусь) Методика организации самостоятельных занятий оздоровительной тренировкой	35
Лупаренко С.Є. (Харків) Проблема фізичного розвитку і збереження здоров'я дітей в Україні (1954-1990 рр.)	39
Омельченко Т.Г., Боженко-Курило О.В. (Київ) Характеристика психоемоційного статусу та окремих показників якості життя дівчат-підлітків з надлишковою масою тіла	44
Чен Пен (Київ) Передумови успішності занять баскетболом студентів закладів вищої освіти у процесі фізичного виховання	47
Яковлев А.Н. (Білорусь) Инновационные формы физического воспитания студенческой молодежи	50

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ З ПРЕДМЕТНИХ СПЕЦІАЛІЗАЦІЙ, ТА ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Білаш Є.В. (Кременчук) Професійна підготовка майбутніх учителів закладів загальної середньої освіти з предметних спеціалізацій, та фахівців фізичної культури і спорту.	54
Голуб Д.О. (Бердянськ) Особливості методики навчання технічним прийомам у нападі на заняттях з футболу для юних футболістів	56
Грибан Г.П., Скорий О.С., Пилипчук П.Б. (Житомир) Екологічна освіта здобувачів в процесі фізичного виховання	60
Данило С.М., Шапрапов В.В. (Бердянськ) Деякі аспекти специфіки готовності до професійної діяльності фітнес-тренера	63

Дутчак Ю.В., Сущенко Л.П. (Хмельницький) Забезпечення якості професійної підготовки здобувачів вищої освіти як сучасний тренд вищої освіти	66
Кузнецова Е.Т., Маринич Т.В., Коляда Н.В. (Беларусь) Формирование здоровьесберегающей компетенции студентов учреждения высшего образования в процессе физического воспитания	69
Лаптиева Л.Н., Крикало И.Н. (Беларусь) Теоретические аспекты преемственности профессиональной подготовки специалистов в системе профессионального образования	73
Ляхова І.М. (Запоріжжя) Рухова активність майбутніх фахівців фізичної терапії, ерготерапії як запорука здоров'я	77
Майвалдова О.В. (Бердянськ) Soft skills – невід'ємна складова професійної підготовки здобувачів вищої освіти	79
Мацухова Є.Є., Мацухов Д.Б. (Бердянськ) Аквааеробіка, як засіб оптимізації фізичного стану здобувачів вищої освіти	84
Самсутіна Н.М., Сапах Т. (Бердянськ) Зміст підготовки майбутніх фахівців сфери фізичної культури і спорту до оволодіння професійною майстерністю	87
Станчевський М.М. (Бердянськ) Методика навчання нападаючому удару у волейболі на уроках фізичної культури для школярів 12-13 років	90

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ, ЕРГОТЕРАПІЇ, АДАПТИВНОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ, ТУРИЗМУ Й РЕКРЕАЦІЇ

Безкоровайна Л.В. (Запоріжжя) Туризмологія як наукова складова інфраструктури туризму в умовах парадигми сталого розвитку	94
Безкоровайна Л.В., Літвінова-Головань О.П., Бабій В.Г., Пиптюк П.Ф. (Запоріжжя) Інфраструктура туризму в координатах парадигми сталого розвитку: проектування програм із фізичного виховання	96
Єфімова А.І., Дніпровська Є.В. (Бердянськ) Особливості методики та техніки масажу дітей раннього віку	99
Кузьменко В.Ю., Копчинська Ю.В. (Київ) Формування професійної ідентичності майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії, як фактор власної освітньої траєкторії	106
Осіпов В., Булгаков Р. (Бердянськ) Використання міжнародної класифікації функціонування (МКФ) у реабілітаційній практиці	108
Расторгуєва І.С. (Бердянськ) Плавання в системі реабілітації і адаптації осіб з обмеженими можливостями	113
Хомицевич Д.И. (Пинск, Беларусь) Вальгусная деформация стоп у детей	115
Христова Т.Є. (Мелітополь) Синергічний підхід до рухової реабілітації людей з інвалідністю	121
Khatuntseva S.M., Cheremisina I.M. (Berdiansk, Wisconsin (USA)) Practical training of specialists in physical therapy and occupational therapy	124

ЕКОЛОГО-БІОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Анастасова О.Ю., Писанець І.В. (Бердянськ) Особливості організації фізкультурно-оздоровчих занять зі здобувачами вищої освіти, які мають надлишкову масу тіла	128
--	-----

Ганаба С.О. (Хмельницький) Тіло як інструмент пізнання: практики навчальної діяльності	131
Шаповалова Т.Г. (Маріуполь) Формирование здоровьесберегающей компетентности у студентов – будущих преподавателей физической культуры	134
Шеховцева О.Г. (Бердянськ) Формування у студентів Бердянського медичного фахового коледжу санітарно-гігієнічної культури як передумови збереження здоров'я	137

ПРОБЛЕМИ ДОВКІЛЛЯ, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ В СУМІЖНИХ НАУКОВИХ СФЕРАХ: МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ

Гнатюк В.В., Сухарєв Р. (Бердянськ) Основні причини збільшення кількості сцифоїдних медуз <i>Aurelia aurita</i> та <i>Rhizostoma pulmo</i> в Азовському морі	141
Павлова А. (Бердянськ) «Зелені студії»: на перетині літературознавства та екології	142
Некрасов Г.Г. (Бердянськ) Вплив спортивних ігор на здоров'я студентської молоді	144
Некрасов Г.Г., Єфименко Т.В. (Бердянськ) Основні способи загортовування та його вплив на організм студентської молоді	148
Писаренко С.М., Хіврич І.І. (Бердянськ) Формування здорового способу життя студентської молоді	154
Абдуллаєв А.К., Нестеров О.С, Ребар І.В. (Мелітополь) Wrestling as a means of sportizing physical culture classes for university students	156
Котова О.В., Проценко А.А., Кірієнко О.Г. (Мелітополь) Sports games as a means of developing professionally important qualities of students in the process of physical education	160
Суханова Г.П., Іваненко В.В., Купрєєнко М.В. (Мелітополь) Formation of a healthy educational environment in physical education classes in higher education	164
Самойленко В.Л. (Бердянськ) Використання мультимедійних засобів в умовах дистанційного навчання на уроках фізичної культури з учнями старшого шкільного віку	170
Писаренко С.М., Анастасова О.Ю. (Бердянськ) Використання інноваційних технологій у фізичному вихованні	172
Лукіяничук В.Л. (Київ) Організаційно-педагогічні умови ефективності розвитку координаційних здібностей учнів початкової школи з порушенням постави	174